ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 8ης Απριλίου 1992 *

Στην υπόθεση C-62/91,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis (Ηνωμένο Βασίλειο), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Gordon Sinclair Gray

και

Adjudication Officer,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Grévisse, πρόεδρο τμήματος, J. C. Moitinho de Almeida και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesauro
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπουμένη από τον Ernst Röder, Regierungsdirektor im Bundesministerium für Wirtschaft, και τον Joachim Karl, Oberregierungsrat im Bundesministerium für Wirtschaft,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένη από τον H. A. Kaya του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενο από την Eleanor Sharpston, barrister,

— το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τις Jill Aussant και Chiara Zilioli, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τον Nicholas Kahn, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπηθείσας από την Eleanor Sharpston, barrister, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 25ης Ιανουαρίου 1991 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους, το Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis (Ηνωμένο Βασίλειο), υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς το κύρος των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο δίκης μεταξύ του Gray, Βρετανού υπηκόου, και του AdjudicationOfficer.

3 Ο Gray, αφού εργάστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, εγκαταστάθηκε το 1991 με τη σύζυγό του στη νήσο Μεγάλη Κανάριο (Ισπανία) όπου εργάστηκε μέχρι τις 11 Ιανουαρίου 1990 ως διευθυντής του εστιατορίου που ανήκε στη σύζυγό του. Στις 26 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους επέστρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο χωρίς όμως να έχει εγγραφεί προηγουμένως ως αιτών εργασία στην Ισπανία.

4 Μόλις επέστρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε επίδομα ανεργίας από τις 28 Φεβρουαρίου 1990. Ο Adjudication Officer απέρριψε την αίτησή του με την αιτιολογία ότι ο Gray δεν διήνυσε την τελευταία περίοδο ασφαλίσεώς του στο Ηνωμένο Βασίλειο, επειδή δε δεν είχε εγγραφεί ως αιτών εργασία στην Ισπανία πριν επιστρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούσε να επικαλεστεί ούτε το άρθρο 67 ούτε το άρθρο 69 του προαναφερθέντος κανονισμού 1408/71.

5 Ο Gray προσέφυγε κατά του Adjudication Officer ενώπιον του Social Security Appeal Tribunal το οποίο, αφού έκρινε ότι ο Gray δεν μπορούσε να επικαλεστεί ούτε το άρθρο 71, παράγραφος 1, σημείο β, ii, του κανονισμού 1408/71 διότι δεν κατοικούσε στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη διάρκεια της τελευταίας απασχολήσεως, διατύπωσε αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζονται τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού με το άρθρο 51 της Συνθήκης, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« Είναι τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού ανίσχυρα καθότι παρεκκλίνουν από το άρθρο 51 της Συνθήκης που ορίζει ότι " το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, λαμβάνει ομοφώνως στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ";

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια συνέπεια έχει αυτή η έλλειψη κύρους επί του αιτήματος του Gray; »

6 Στην έκθεση ακροατηρίου εκτίθενται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί του πρώτου ερωτήματος

7 Οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου οφείλονται στο γεγονός ότι ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 1408/71 συνιστούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

8 Συγκεκριμένα, κατά την άποψη της πλειοψηφίας των δικαστών του εν λόγω δικαστηρίου, τόσο ο όρος του άρθρου 3, ότι δηλαδή ο άνεργος, προκειμένου να συνυπολογιστούν οι περίοδοι ασφαλίσεως ή απασχολήσεώς του, πρέπει να έχει διανύσει την τελευταία περίοδο ασφαλίσεως ή απασχολήσεως στο κράτος μέλος όπου ζητεί το επίδομα ανεργίας, όσο και οι όροι του άρθρου 69, παράγραφος 1, ότι δηλαδή ο άνεργος που αναζητεί εργασία σε άλλο κράτος μέλος οφείλει, για να μπορέσει να διατηρήσει το δικαίωμα για επίδομα ανεργίας, να έχει εγγραφεί ως αιτών εργασία και να έχει παραμείνει στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως επί τέσσερις εβδομάδες στο κράτος μέλος της τελευταίας απασχολήσεως, παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Οι διατάξεις αυτές συνεπάγονται οικονομικά μειονεκτήματα για τους εργαζομένους που έπαυσαν να εργάζονται σε ένα κράτος μέλος και στη συνέχεια μεταβαίνουν αμέσως σε άλλο κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας.

9 Οι αμφιβολίες δηλαδή της πλειοψηφίας των μελών του εθνικού δικαστηρίου προέρχονται από το ότι, αντίθετα με όσα ορίζει το άρθρο 51 της Συνθήκης, τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 δεν θεσπίζουν, στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως και ειδικότερα όσον αφορά την ανεργία, τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

10 Πρέπει να σημειωθεί εκ προοιμίου ότι ο κανονισμός 1408/71, προβλέποντας, αφενός, υπέρ των κοινοτικών υπηκόων που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος, ότι

λαμβάνονται υπόψη στο κράτος αυτό οι περίοδοι ασφαλίσεως και απασχολήσεως που διανύθηκαν υπό τη νομοθεσία οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους ενόψει της κτήσεως, της διατηρήσεως ή της ανακτήσεως του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας και, αφετέρου, υπέρ των ανέργων που αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος, τη διατήρηση, επί περιορισμένη περίοδο, του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους της τελευταίας απασχολήσεως, ενώ δεν βρίσκονται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του κράτους αυτού, παρέχει στους εν λόγω εργαζομένους δικαιώματα τα οποία δεν θα είχαν διαφορετικά και τα οποία επομένως συμβάλλουν στην επίτευξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 51 της Συνθήκης.

11 Σημειωτέον περαιτέρω ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 19ης Ιουνίου 1980, 41/79, 121/79 και 796/79, Testa (ECR. 1980, σ. 1979, σκέψη 14), το άρθρο 51 της Συνθήκης δεν απαγορεύει στον κοινοτικό νομοθέτη να εξαρτά από προϋποθέσεις τις διευκολύνσεις που παραχωρεί με σκοπό την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ούτε να καθορίζει τα όριά τους.

12 Όσον αφορά το δικαίωμα για επίδομα ανεργίας των εργαζομένων που ζητούν εργασία σε κράτος μέλος διαφορετικό εκείνου όπου εργάστηκαν ή κατέβαλαν εισφορές τελευταία, το Συμβούλιο θεώρησε αναγκαίο να το εξαρτήσει από προϋποθέσεις που σκοπούν να ενθαρρύνουν την αναζήτηση εργασίας στο κράτος μέλος της τελευταίας απασχολήσεως, να επιβαρύνουν το κράτος αυτό με τα επιδόματα ανεργίας και τέλος να εξασφαλίζουν ότι τα επιδόματα αυτά θα χορηγούνται μόνο σε όσους πράγματι ζητούν εργασία. Θέτοντας τους όρους αυτούς στα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, το Συμβούλιο έκανε ορθή χρήση της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει.

13 Κατόπιν των ανωτέρω, από την εξέταση του προδικαστικού ερωτήματος του εθνικού δικαστηρίου δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θίξουν το κύρος των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

14 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο.

Επί των δικαστικών εξόδων

15 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Γερμανική Κυβέρνηση καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με Διάταξη της 25ης Ιανουαρίου 1991 το Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis, αποφαίνεται:

Από την εξέταση του ερωτήματος που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θίξουν το κύρος των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983.

Grévisse Moitinho de Almeida Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Απριλίου 1992.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος του τρίτου τμήματος

F. Grévisse